

POSTANOWIENIE

20 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

na posiedzeniu niejawnym 20 grudnia 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa J.K. i D.K.
przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W.
o ustalenie i zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Banku spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z 23 września 2022 r., I ACa 1148/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

(A.G.)

UZASADNIENIE

I. Na wstępie należy odnieść się do wyjaśnienia składu osobowego, w którym doszło do wydania postanowienia Sądu Najwyższego z 20 grudnia 2024 r., wobec złożenia w sprawie I CSK 665/23 przez sędziego wyznaczonego do rozpoznania sprawy 25 stycznia 2024 r. (k. 105) zawiadomienia na podstawie art. 51 k.p.c. o okolicznościach uzasadniających jego wyłączenie od orzekania z uwagi na spłacanie przez sędziego pożyczki udzielonej przez bank, indeksowanej do kursu franka szwajcarskiego. Wskazano w nim, że ze względu na pozycję ustrojową Sądu Najwyższego oraz znaczenie orzeczeń wydawanych przez ten Sąd orzeczenie wydane z udziałem sędziego wyznaczonego do rozpoznania sprawy może oddziaływać na jego sytuację prawną względem banku, z którym zawarł umowę pożyczki indeksowanej do kursu franka szwajcarskiego, co może budzić

wątpliwości co do jego bezstronności w sprawie. Wprawdzie postanowieniem Sądu Najwyższego z 26 stycznia 2024 r. (k. 116) odmówienia wyłączenia sędziego SSN Dariusza Dończyka od rozpoznania sprawy, ale orzeczenie to zostało wydane w składzie: SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk, która została powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego postanowieniem Prezydenta RP z 29 listopada 2023 r. (M.P. z 2023 r., poz. 1407) na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa zawarty w jej uchwale z 19 maja 2023 r. nr 333/2023 w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na siedem wolnych stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej, ogłoszonych w Monitorze Polskim z 2022 r. poz. 838. Krajowa Rada Sądownictwa podjęła wyżej wskazaną uchwałę z 28 sierpnia 2018 r. w składzie i w trybie ukształtowanym przepisami ustawy z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3). Wyżej wskazane okoliczności dotyczące powołania na urząd sędziego Sądu Najwyższego Agnieszki Jurkowskiej-Chocyk uzasadniają wątpliwości co do tego, czy i jakie skutki wywołało postanowienie Sądu Najwyższego wydane z jej udziałem w świetle uchwały składu połączonych Izb Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 (OSNC 2020, nr 4, poz. 34) oraz orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (zob. np. wyroki z 8 listopada 2021 r., skargi nr 49868/19 i 57511/19, Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce oraz z 3 lutego 2022 r., skarga nr 1469/20, Advance Pharma Sp. z o.o. przeciwko Polsce) i Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (zob. np. wyroki z 21 grudnia 2023 r., L.G. przeciwko Krajowej Radzie Sądownictwa, C-718/21:ECLI:EU:C:2023:1015 oraz z 7 listopada 2024 r., C-326/23, ECLI:EU:2024:940). Dotyczy to w szczególności oceny czy Sąd Najwyższy w takiej obsadzie spełniał kryteria, jakim powinien odpowiadać sąd – określone w art. 45 ust. 1 Konstytucji, art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 i uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284) oraz art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE w zw. z art. 47 Karty Praw Podstawowych (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 26 października 2022 r., II CSKP 556/22, z 15 lutego 2024 r., I CSK 4343/22, I CSK 5052/22, I CSK 5970/22 i CSK 6303/22, z 12 kwietnia 2024 r., II CSKP 1869/22, z 9

maja 2024 r., II CSKP 1483/22, z 24 października 2014 r., I CSK 16576/23 i z 8 listopada 2024 r., II CSKP 1211/22). Odniesienie się do tej kwestii prawnej było jednak obecnie bezprzedmiotowe z uwagi nie tylko na brak wniosków stron o wyłączenie sędziego wyznaczonego do rozpoznania sprawy od jej rozpoznania, ale także z uwagi na zmianę okoliczności, która nastąpiła po wydaniu postanowienia o odmowie wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy polegającą na wykonaniu przez sędziego ugody zawartej z bankiem, w wyniku czego jego zobowiązanie z tytułu pożyczki indeksowanej do kursu franka szwajcarskiego wygasło, a strony zobowiązały się nie dochodzić wobec siebie żadnych roszczeń. Stosowne oświadczenie w tym przedmiocie zostało złożone przez sędziego wyznaczonego do rozpoznania sprawy i załączone do akt (k. 129). Zdezaktualizowały się więc te przyczyny, które wskazane zostały w zawiadomieniu sędziego wyznaczonego do rozpoznania sprawy jako uzasadniające jego wyłączenie od orzekania w tej sprawie.

II. Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. – będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 23 września 2022 r., sygn. akt I ACa 1148/21, pełnomocnik pozwanego Banku spółki akcyjnej w W. oparł wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przesłankach określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Istotne zagadnienie prawne dotyczyło, zdaniem skarżącego, abuzywności klauzul przeliczeniowych w umowach kredytowych, które opierają się na kursach walut ustalanych przez banki zgodnie z art. 111 ust. 1 pkt 4 Prawa bankowego. Pytanie sprowadzało się do tego, czy takie klauzule mogą być wyłączone spod oceny abuzywności zgodnie z art. 1 ust. 2 Dyrektywy Rady 93/13/EWG, biorąc pod uwagę, że w momencie zawarcia umowy kredytu nie było obowiązku ujawniania sposobu ustalania kursów walut w jej treści.

Ponadto, skarżący wskazał na potrzebę wykładni przepisów wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów co do sposobu ich rozumienia, mianowicie: art. 385¹ § 1 i § 2 k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 Dyrektywy Rady 93/13, art. 385¹ § 1 k.c. oraz art. 3 ust. 1 Dyrektywy Rady 93/13, a także art. 1 pkt 1 lit. a) oraz art. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (dalej: ustawa antyspreadowa) w zw. z art. 385¹ § 1 k.c.

Co do pierwszej przywołanej przyczyny kasacyjnej (z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), w świetle ugruntowanego orzecznictwa zagadnienie prawne jest istotne, jeżeli jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla ukierunkowania praktyki sądowej i rozstrzygnięcia sprawy, w której zagadnienie powstało (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 września 2012 r., II CSK 180/12, niepubl. oraz z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl.), wywołuje poważne wątpliwości, a zarazem nie było dotychczas rozstrzygnięte w judykaturze albo dotychczasowe orzecznictwo wymaga zmiany (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.). Kwestia taka powinna spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c. - zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, niepubl. oraz z 14 września 2012 r., I UK 218/12, niepubl.), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, niepubl. oraz z 24 października 2012 r., I PK 129/12, niepubl.). Chodzi przy tym wyłącznie o poważne wątpliwości, wymagające zaangażowania Sądu Najwyższego, wykraczające poza poziom zwykłych wątpliwości prawnych, które powstają niemal w każdym procesie decyzyjnym stosowania prawa. W celu spełnienia przesłanki przewidzianej w art.

398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nie wystarczy samo sformułowanie pytania do Sądu Najwyższego. Konieczne jest również zaproponowanie możliwych (odmiennych) odpowiedzi na postawione pytanie. Ograniczenie się do sformułowania pytania, wymagającego zdaniem skarżącego udzielenia odpowiedzi, nie wypełnia dyspozycji wskazanego przepisu. (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 grudnia 2011 r., II PK 183/11, niepubl., z 20 grudnia 2011 r., II PK 207/11, niepubl., z 9 stycznia 2017 r., II CSK 423/16, niepubl. oraz z 16 maja 2018 r., II CSK 12/18, niepubl.). Podkreśla się konieczność wskazania na występujące rozbieżności interpretacyjne przy rozstrzyganiu przedstawionego zagadnienia prawnego w orzecznictwie lub nauce prawa (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 maja 2018 r., I CSK 798/17, niepubl., z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 585/17, niepubl. oraz z 8 kwietnia 2018 r., V CSK 577/17, niepubl.). Podstawowym, bowiem, celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Co do drugiej przyczyny kasacyjnej (z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi poważne wątpliwości lub wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów. Należy określić zakres koniecznej wykładni, podać, na czym polegają wątpliwości związane z rozumieniem przepisu oraz przedstawić argumentację przemawiającą za tym, że mają one rzeczywisty i poważny charakter. Wymagane jest także wykazanie, że treść i znaczenie przepisu nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni. Jeżeli podstawą wniosku jest twierdzenie o rozbieżnościach w orzecznictwie sądowym wynikających z różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, ich analiza oraz wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07 oraz z 14 grudnia 2023 r., I CSK 6110/22). Należy podkreślić, że wątpliwości wskazane przez skarżącego muszą istnieć nadal w chwili orzekania w przedmiocie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Argumentacja dotycząca rozbieżności w orzecznictwie

sądów wymaga przytoczenia przykładów orzeczeń, które wskazują na rzeczywistą rozbieżność w wykładni przepisów, występującą również w chwili orzekania w przedmiocie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 lipca 2024 r., I CSK 1225/23).

W ocenie Sądu Najwyższego problem prawny przedstawiony przez skarżącego nie spełnia kryteriów nowości wymaganych dla istotnego zagadnienia prawnego, które uzasadniałoby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Problem przedstawiony w skardze wniesionej w styczniu 2023 r. nie jest nowym zagadnieniem prawnym. Skarżący argumentował, że kwestia ta nie była dotychczas analizowana przez Sąd Najwyższy i brak jest orzecznictwa w tej sprawie. Jednakże w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 27 czerwca 2024 r., I CSK 6969/22 oraz z 27 listopada 2024 r., I CSK 1917/23) wyjaśniono już, że art. 111 ust. 1 pkt 4 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe, przewidujący ogólny obowiązek informacyjny banków, nie stanowi przeszkody do badania abuzywności postanowień umowy. Nie jest też przepisem dyspozytywnym, który może kształtować treść stosunku umowy kredytu, a w szczególności determinować kształt mechanizmu waloryzacyjnego w zakresie kursu walutowego miarodajnego dla przeliczeń, co dopiero pozwalałoby odwołać się do domniemania, że ów kształt był wynikiem należytego wyważenia ogółu praw i obowiązków stron przez ustawodawcę i wyłączałoby kontrolę abuzywności zgodnie z art. 1 ust. 2 dyrektywy 93/13 (por. też motyw 13 dyrektywy 93/13 oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 21 marca 2013 r., w sprawie C-92/11, RWE Vertrieb AG przeciwko Verbraucherzentrale Nordrhein Westfalen e.V., pkt 26 i n.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że określenie wysokości należności obciążającej kredytobiorcę w umowie kredytu powiązanej z walutą obcą, z odwołaniem do kursu waluty obcej ustalanego jednostronnie przez bank, bez wskazania obiektywnych kryteriów jego oznaczania, jest nietransparentne. Pozostawia to pole do arbitralnego działania banku, obarczając kredytobiorcę nieprzewidywalnym ryzykiem oraz naruszając równorzędność stron umowy kredytu. W konsekwencji, takie postanowienia są niedopuszczalne, ponieważ kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco

naruszając jego interesy. Ich bezskuteczność – niezależnie od dalszych postanowień umowy, w tym wyrażających ryzyko walutowe – może prowadzić do upadku umowy w całości (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 13 maja 2022 r., II CSKP 464/22, z 9 września 2022 r., II CSKP 794/22, a także postanowienie Sądu Najwyższego z 27 kwietnia 2023 r., I CSK 3629/22 oraz powołane tam dalsze orzecznictwo). Dotyczy to także umów kredytu denominowanego do franka szwajcarskiego, z których eliminacji ulega abuzywna klauzula przeliczeniowa. Utrzymanie tego rodzaju umowy w mocy przy założeniu jej dalszego wykonywania w walucie obcej odpowiadałoby przekształceniu udzielonego kredytu w kredyt walutowy. To zniekształcałoby wolę stron, ukierunkowaną od początku na wypłatę kredytu w walucie krajowej; działanie takie w istocie odpowiadałoby uzupełnieniu umowy treścią niezgodną przez strony (por. wyrok Sądu Najwyższego z 13 maja 2022 r., II CSKP 405/22, oraz postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 listopada 2022 r., I CSK 2237/22 i z 30 czerwca 2023 r., I CSK 3468/22 oraz powołane tam dalsze orzecznictwo).

Także problematyka dotycząca wykładni wskazanych przepisów nie kwalifikuje sprawy do przyjęcia w ramach przedsądu wobec niewykazania przez skarżącego, że przepisy te budzą poważne wątpliwości lub wywołują rozbieżności w orzecznictwie sądów.

W orzecznictwie sądów uwzględniono również wątpliwości dotyczące zastąpienia niedozwolonego postanowienia umownego przez odwołanie do art. 358 § 2 k.c. lub art. 41 pr. weksl. Zgodnie z utrwaloną judykaturą, zastąpienie niedozwolonej klauzuli umownej może być rozważane tylko wtedy, gdyby jej brak narażał konsumenta na szczególnie niekorzystne skutki, takie jak upadek umowy w całości, przy czym decydujące w tym zakresie jest zdanie konsumenta. (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 23 sierpnia 2022 r., I CSK 1669/22 i przywołane tam orzecznictwo). Sąd Najwyższy w licznych orzeczeniach zwrócił uwagę na niedopuszczalność zastąpienia niedozwolonych postanowień umownych, które odsyłają do kursu waluty wynikającego z tabeli bankowej, przez odwołanie do kursu średniego waluty obcej ustalanego przez Narodowy Bank Polski lub ogólnie pojmowanego „kursu rynkowego”. (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z 24 lutego 2022 r., II CSKP 45/22, z 10 maja 2022 r., II CSKP 382/22, II CSKP 163/22 i II

CSKP 285/22 oraz z 20 maja 2022 r., II CSKP 403/22, z 20 lutego 2023 r., II CSKP 809/22). Pogląd prezentowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego jest zgodny z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 16 marca 2023 r., C-6/22, M.B., U.B., M.B. przeciwko X S.A., ECLI:EU:C:2023:216. W wyroku tym stwierdzono, że przepisy dyrektywy 93/13 zabraniają sądom krajowym, po stwierdzeniu nieuczciwego charakteru warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, zaradzania lukom wynikającym z usunięcia tego warunku poprzez zastosowanie przepisów prawa krajowego, które mogłyby mieć zastosowanie do umowy jedynie odpowiednio lub przez analogię, i które odzwierciedlają regułę obowiązującą w krajowym prawie zobowiązań. Trybunał przyjął również, że sąd krajowy nie może odmówić unieważnienia umowy, jeżeli po eliminacji postanowień abuzywnych nie może ona zostać utrzymana zgodnie z przepisami prawa krajowego, pod warunkiem że konsument wyraźnie się o to zwrócił. We wcześniejszym wyroku z 18 listopada 2021 r., C-212/20, M.P., B.P. przeciwko „A.”, ECLI:EU:C:2021:934, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jednoznacznie wykluczył możliwość dokonywania przez sąd krajowy, który stwierdził nieuczciwy charakter warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, takiej wykładni umowy, która zmierzałaby do łagodzenia nieuczciwego charakteru postanowienia umownego, nawet jeżeli taka wykładnia odpowiadałaby wspólnej woli stron.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wyjaśniał, że w razie niemożliwości ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu denominowanego w walucie obcej, umowa ta nie może wiązać stron w pozostałym zakresie ani jako kredyt złotówkowy (z oprocentowaniem obliczanym na podstawie wskaźnika LIBOR/SARON), ani jako tzw. kredyt czysto walutowy. W szczególności wskazuje się, że utrzymanie takiej umowy jako kredytu czysto walutowego prowadziłoby do niedopuszczalnego zniekształcenia woli stron, która od początku była ukierunkowana na wypłatę kredytu w walucie krajowej (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 10 maja 2022 r., II CSKP 694/22, z 13 maja 2022 r., II CSKP 293/22 i II CSKP 405/22, z 20 maja 2022 r., II CSKP 713/22 i II CSKP 943/22 oraz z 24 czerwca 2022 r., II CSKP 10/22). Sąd Najwyższy wielokrotnie wypowiadał się również co do warunków, jakie muszą być spełnione, aby luka powstała w wyniku

upadku klauzuli abuzywnej – powodująca upadek umowy – mogła być wypełniona innym unormowaniem. Zwracał w szczególności uwagę na to, że zależy to m.in. od decyzji konsumenta, który chce być chroniony przed upadkiem umowy (zob. wyroki Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 3 października 2019 r., C-260/18, Kamil Dziubak, pkt 55-56, z 2 września 2021 r., C-932/19, OTP Jelzálogbank i in., pkt 48 oraz z 8 września 2022 r., C-80/21, C-81/21 i C-82/21, D.B.P., pkt 74, z 16 marca 2023 r., C-6/22, M.B. i in., pkt 43-45; por. też postanowienie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 17 listopada 2021 r., C-655/20, Marc Gómez del Moral Guasch przeciwko Bankia SA, pkt 48-52; por. też wyrok Sądu Najwyższego z 8 marca 2023 r., II CSKP 617/22).

Sąd Najwyższy wielokrotnie wypowiadał się na temat konsekwencji wejścia w życie ustawy z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw w odniesieniu do uprzednio zawartych umów kredytu (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18 oraz z 13 maja 2022 r., II CSKP 405/22). Wejście w życie ustawy antyspreadowej w żaden sposób nie wpływa na ocenę abuzywności postanowień we wcześniej zawartych umowach kredytu i ich konsekwencji dla bytu tych umów. Stanowisko to jest zgodne z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, który w wyroku z 21 września 2023 r. (C-139/22, A.M. i P.M. przeciwko mBank S.A., ECLI:EU:C:2023:692) stwierdził, że art. 3 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, iż postanowienie umowy, które ze względu na warunki wykonania niektórych przewidzianych w nim zobowiązań należy uznać za nieuczciwe, nie może utracić takiego charakteru z powodu innego postanowienia tej umowy, które przewiduje możliwość wykonania przez konsumenta tych zobowiązań na innych warunkach. Wyrok ten odnosi się również do wątpliwości związanych z przewidzianą w umowie dopuszczalnością spłaty kredytu bezpośrednio w walucie obcej. Trybunał podkreślił, że możliwość taka nie wpływa na ocenę nieuczciwego charakteru postanowień umownych, które mogą być uznane za abuzywne niezależnie od możliwości spłaty kredytu w walucie obcej. Wyrok ten odnosi się również do wątpliwości związanych z przewidzianą w umowie dopuszczalnością spłaty kredytu bezpośrednio w walucie obcej. Trybunał podkreślił, że możliwość taka nie wpływa na ocenę nieuczciwego charakteru postanowień umownych, które

mogą być uznane za abuzywne niezależnie od możliwości spłaty kredytu w walucie obcej.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto również, że w przepisach ustawy antyspreadowej nie przewidziano też zastąpienia klauzul abuzywnych - *ex lege i ex tunc* - skonkretyzowaną regulacją zastępczą, która korzystałaby z domniemania, że owe konkretne rozwiązania są wynikiem należytego wyważenia ogółu praw i obowiązków stron przez ustawodawcę i wyłączała kontrolę abuzywności zgodnie z art. 1 ust. 2 dyrektywy 93/13. Ustawa antyspreadowa miała - jeżeli chodzi o umowy zawarte przed jej wejściem w życie - dotyczyć jedynie umów ważnie zawartych i w żaden sposób nie regulowała (nie sanowała) abuzywnych klauzul indeksacyjnych (por. zob. wyroki Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18, z 25 lipca 2023 r., II CSKP 1487/22, z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18 i postanowienie Sądu Najwyższego z 27 czerwca 2024 r., I CSK 6969/22).

W świetle dotychczasowego dorobku orzecznictwa Sądu Najwyższego i Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, argumentacja wniosku nie uzasadniała kolejnej wypowiedzi orzeczniczej Sądu Najwyższego w zakresie objętym wnioskiem. Należy wskazać, że w ramach przedsądu Sąd Najwyższy wielokrotnie odmawiał przyjęcia do rozpoznania skarg kasacyjnych pozwanego banku opartych na tożsamej bądź zbliżonej argumentacji, m.in. w postanowieniach: z 29 września 2023 r., I CSK 108/23, z 30 marca 2023 r., I CSK 2897/22, z 9 listopada 2023 r., I CSK 4078/22, z 28 czerwca 2023 r., I CSK 3893/22, z 27 czerwca 2024 r., I CSK 6969/22, z 18 lipca 2024 r., I CSK 1225/23, z 18 grudnia 2024 r., I CSK 3117/23. W celu uniknięcia zbędnych powtórzeń, należy odwołać się do uzasadnień tych orzeczeń. W świetle obecnych orzeczeń skarga jest zatem nieaktualna, co uniemożliwia jej przyjęcie do rozpoznania. Skarżący nie wykazał, by w dacie orzekania w przedmiocie przedsądu istniała potrzeba kolejnego odniesienia się przez Sąd Najwyższy do przedstawionej regulacji i problematyki. Uwzględniając dotychczasowe orzecznictwo unijne oraz aktualny dorobek orzeczniczy Sądu Najwyższego, nie było podstaw do kolejnej wypowiedzi Sądu Najwyższego w tej materii, z uwzględnieniem publicznoprawnych, ponadindywidualnych funkcji skargi kasacyjnej.

Wskazać należy również, że nie zachodzi nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia – z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

(A.G.)

[a.ł.]